

GÖKYÜZÜ GÜNLÜĞÜ

Jüpiter, gökyüzündeki ikinci parlak gezegen. Ancak, en parlak gezegen olan Venüs'e göre daha çok ilgi çeker. Çünkü, dev gezegen Jüpiter'e basit bir dürbünle bile baktığımızda, dört parlak uydusunu görebiliriz. Bu uydular, Jüpiter'in çevresinde dolandıklarından, konumları sürekli değişir. Bu nedenle, Jüpiter'in uyduları amatör gökbilimcilerin en çok baktıkları gök cisimleri arasında yer alır. Birkaç saat içinde bile, uyduların Jüpiter'e ve birbirlerine göre yer değiştirdiklerini görebiliriz.

Jüpiter'in dört parlak uydusunu keşfeden Galileo olduğu için, bu uydulara Galileo uyduları da deniyor. Galileo uydularından, Jüpiter'e en yakın olanı Io (Ayo diye okunuyor). Ondan sonra, uzaklık sırasına göre Europa (Avrupa), Ganymede (Ganimet) ve Callisto (Kallisto) geliyor. Jüpiter'e ilk bakışta, hangi uydunun hangisi olduğunu anlamak zor olabilir. Çünkü uyduların hepsi benzer parlaklıkta. Ancak, biraz gözlem yapıp uyduların gezegenden ne kadar uzaklaştıklarına bakarak zamanla bunu anlayabiliriz.

Küçük bir teleskop, Jüpiter'in bulutlarını da görmemize olanak sağlar. Bulutların yapısını ve değişimini izlemek içinse orta büyüklükte bir teleskop gerekir.

Jüpiter, bu sıralar hava karardıkdan sonra doğu-güneydoğu ufku üzerinde yer alıyor. Gezegen, çevresindeki yıldızlara göre çok parlak olduğundan, gökyüzünde bulunması çok kolay.

Satürn, akşamın ilk saatlerinde güneybatı yönünde iyice yükselmiş oluyor. Gezegen, Yengeç'teki konumunu pek değiştirmiyor. Satürn, Aslan'ın parlak yıldızı Regulus'la İkizler'deki Castor ve Pollux'un arasında bulunuyor. Işık kirliliği olan bir gözlem yerin-

den, gezegenin bulunduğu Yengeç takımı yıldızını seçmek zor. Gezegen, çıplak gözle gözlem yapanlarla birlikte, teleskoplu gözlemciler için de iyi bir hedef.

Mars, akşam gökyüzünde günden güne yavaş yavaş alçalırken, gökyüzünün yıldızlardan oluşan fonunda doğuya doğru ilerliyor. Gezegen artık, çevresindeki yıldızlara göre bile sönük kaldığından pek fazla dikkati çekmiyor. Ancak, turuncu rengi sayesinde, gökyüzünde bulunması kolay.

Venüs, sabah gökyüzünde ve parlaklığı sayesinde başka hiçbir gök cismiyle karışma olasılığı yok. Merkür de, sabah gökyüzünde olmakla birlikte ufuktan fazla yükselmediği için gözlem için iyi konumda değil.

Ay, 21 Nisan'da sondördün, 27 Nisan'da yeniay, 5 Mayıs'ta ilkdördün, 13 Mayıs'ta dolunay evrelerinden geçecek.

► Alp Akoğlu

